

John Smith:

- Skrottið flakavirkini og skiftið fiskiflotan út

Okkara fiskivinna uppi á landi er gamalt skrambul, vit eiga at sleppa okkum av við og slætta sporini eftir. Flotin er ikki verdur at halda uppá longur. Hetta er í stuttum føroyskt vinnulív - vit hava einki skrivar John Smith

Vit hava hoyrt umboð fyrri tað praktiska vinnulívið vísa á, at vøxturin vit hava í búskapinum bert er ein náttúrukend rembing: Vit hava ikki framleitt fleiri góðskaðar vørur. Vit hava ikki sett fleiri góðskingarvirki á stovn. Vit hava stutt sagt einki gjørt afturat, tað eru bert komnir nakrar fleiri fiskar í netið. Ella, sum onkur teirra tók til: "Naturen har givet os en del medgang".

Landsbankastjórin

Landsbankastjórin er tor-skyldur, og tað er í sjálvum sær ein avgerandi spurningur, hesin um hví okkara landsbankastjórin er trupul at skilja? - Torir hann ikki at siga hvat tað er fyrri naka, ið tórvur er á at siga/gera? - Ella veit hann kanska ikki betur? - Ella vil hann ikki leggja hendi á blokkina? (Skilt á tann hátt, at hann kanska veit hvat er fyrri neyðni at gera, um somu tíð, sum hann eisini veit, at ger hann tað, sum gerast skal, so loypir skriðan og hon verður ógilig - Stór, trupul at stýra etc. etc.?) - Kennir hann kanska avleiðingarar í forhold og vil ikki hava ábyrgdina av avleiðingunum? - Veit hann hvussu vordid er áfátt? - og er tað tí, hann letist so lítið konkretur?

Formaðurin í Búskaparráðnum

Ólíka leittari er endurstovnaða búskaparráðið. Har hava vit eisini fingið nýggj fólk til bæði ródurs og árar og hoyrdu vit formannin - mest sannlíkt, - eftir besta førirum, royna seg við einum boð uppá, hvussu vit tryggja burðardýgd í allari vinnuna undir einum. Tað er undrunnarvert, og tað er ikki sørt skakandi, at ein so stór og drúgv skúling, av einum gávaðum høvdi, skal kunna enda við nøkrum so fátøkum sum hetta, ið formaðurin fekk stundir at sýga okkum hetta kvøldið. Ideirnir hjá Bjarna Olsen, til tess at tryggja hetta eftirhondini legendariska lønsemi hjá figgjarmálaráðharrar okkara Anfinni Kallsberg mundi undrað mangan. Hetta lønsemi, sum Anfinnur Kallsberg

ætla at røkka við "treystaðum" skattalætta, soleiðis at klumpar av skattinum verða klijptir frá og lætnir vinnulivinum í "lønsemi-hjálpi" verður í praksis, sambært búskaparráðsformanninum loyst á tann hátt, at tað skal høgast burturúr flotanum: Færri skip til størri tilfeingis-eindir, sigur hann. So var einki óført. Eisini egin-peningur kemur tá sendandi av sær sjálvum!

Og so Jørn Astrup

Vit hoyrdu eisini okkara skjótt totalt asimiliseraða bankastjóra Jørn Astrup. Sum ikki einaferð rakti hann seymin á høvdið. Um føroyskt vinnulív segði Jørn Astrup: "(...) det er for lidt interessant!" Og hetta var ivaleyst eisini mest áhugaverda viðmerk-ingin higartil í tjakinum um føroyskan búskap á hesum sinni. Hann kundi eisini havt sagt, at hetta at fáast við føroyskt vinnulív, tað var sum at klæða seg í ein slavnar oljundans hvønn tann einasta morgun. "...for lidt interessant" er ein ógvuliga breiður karakteristikkur av tí, sum fyrirferst innan føroyskt vinnulív. Endur-tókur av teim somu ófull-komnu royndunum frá fyrr av. Somu ófullkomnu kalkulationirnar, gjørdar av teim somu ráðgevandi revisorunum, sum einaferð ráddi fyrri borgum, við einari nýggjari búskapar-ligari útgangsstøðu, nú virkið kostar lítið og lætt. Kann tað verða - Áhuga-vert? - Viðkomandi? - Meiningsfult? - Spannandi? - Engagerandi? - Ella nakað, ið gevur tær positivar kenslur? Interessant...! - Tað sama uppfatturisaman: Lemmar og tungar ketur, kuldi og væta. Meira væta, regn-stormur og gjóstur, kalt og illfýsi. Og inni á blokk-fabrikunum: Infernalskur larmur, væta og skerandi crescendo yl av vinkul-sliparum - turt rustdust, ið legst innanveggja í nösuni: Flossut gapandi fløk av ivasamum fiski, ið verður holvdur í brúnar eskjur, pressaðar í skap við hydrauliskum trýsti, í plátfrystara: Skrambul, frostrykur, kuldi,

vøttir...! Truckar, plattar, plastik og ammoniak: Interessant er orði...!

Líka so óstrukturerað, sum vinnulívið sjálvt liggur, aftan á "strukturelingsarbeiði" í fleiri ár, líka so óstrukturerað tykist tjakið um hetta góða vinnulív og øll okkum onnur at verða, sum so ella so, hoyra til, vara av, ella bara liva av - okkara vinnulívi.

Føroyskt vinnulív - Nonstop tragedia

Føroyskt vinnulív er sjón-leikur: Nonstop tragedia, ið verður framförd flestu gerandisdagar og sunnu-dagar, um Harrin vil, av terroriseraðum deyða-komnum aktørum, uttan publikum, uttan applaus, uttan sminku, uttan so frægt sum at geva nakað sum helst til kennar, í samband við hetta syrgiliga framhald av tungum andróðri, ið eykennir tað, sum fyrirferst í forfaldnum

andi flota kunna nektta framtíðartørvin til veiði og veiðuviðgerð?

Hvussu sær ein framtíðarfloti út í eygum Sigurð Poulsens? - Ella siggja hesir menn allir sum ein verandi flota sum verandi eitt gott útgangsstøði fyrri einari føroyskari framtíð?

Tjak um búskap

Eitt er vist: Eitt tjak um búskap er byrjað og neyvan nakrantíð áður hevur eitt tilfitt tjak verið meira tiltrøngt og viðkomandi enn júst nú. Vinnan, ið er vordin ein skuggi av sær sjálvari átti eisini at verði viðgjord í einum forum áttot hesum bretar hava: "Eitt skuggakabinet" - Sum er hevur tjakið um vinnuna líka stóra slagsíðu sum vinnan sjálv.

Neyðugt er við einum slag av status, at vita eftir hvar vit øll standa í hesum máli. Serliga umráðandi - ja altavgerandi - er at fáa innlit í hvussu okkara avgerarar siggja tingini. Neyvan fer nakar at halda, at tað er nakað serliga skeivt, við grundarlági í tí, sum higartil er borið fram í hesum tjaki, at pástanda, at innlitit hjá hesum monnum - í teir praktiski lutirnar - sum okkara høvudsavinna er sett saman av, er sera, fyrri ikki at siga, ræðandi lítið.

Tað er sjálvandi ein móguleiki fyrri, at okkara høvudsaktørar hava eitt í allar mátar, bæði totalt og kvalificerað innlit í, hvussu vordid er statt, og at teir so av orsakum, man so bert kann gita um, hava valt ikki at bera hesi viðurskifti uppá mál, og at teir tiskil kanska eru talsmenn fyrri, at alt heldur fram (sviður og svøllur) so sum tað ger.

So er tað í øllum førur ikki bara harra hvør sum helst, ið tá stendur aftan fyrri tí gongd við hava. Investorarnir, bæði institutiónir, privatir og tað almenna hava verið fyrri ógvuðsligum tapum, og tað er meira enn so skiljandi, at tað er ein uppgáva í sjálvum sær at syrgja so fyrri, at tapini ikki gerast so nógv størri enn tilfellið er longu nú.

Ein máti at minka um tapsvandan er, at halda fram sum er, við studningum til "iløgur" og "lønartrygd" og hvat hetta alt nú verður kallað, hesir ingrediensirnir, ið skulu latast í hetta botnleysa karð, einabest lýst við orðum Olaf Olsens, tá hann sum ráðharri segði: "Vit hava valt eina studningsvinnu".

Hinvegin so ber tað jú til at vóna, at hetta, sum tjakið avspeglar, hevur sín uppruna í skortandi innlitu. Skortandi innlit í hvat tað er sum fyrirferst úti til havs og avleiðingarnar av hesum.

Føroyskur fiskivinnupolitikkur

Takandi afturíftur hetta um, at vit ikki framleiða allar hesar sofistikeradu vørurnar vit hava tosað um í fleiri ár, so kann ein og hvør siga sær sjálvum, at tað ikki er av herari tilvil, at vit ikki reiðiliga enn eru komnir í gongd við at framleiða allar hesa sofistikeradu fiskair-dráttirnar vit nú hava tosað um í nógv Harrans ár. Tað megu finnast sera góðar grundir til, at vit ikki eru komnir vetið víðari øll hesi ár.

Okkara tilfeingi úti til havs er frá náttúrunnar hond fyrri tað mesta full-komuliga lýtaleyst. Av og á kann koma fyrri, at onku sjúka, ella onkur parasittu ger um seg, men slík fyrri-brigdi hoyra avgjørt til undantøkini. Fara vit við ábyrgd um hetta náttúru-tilfeingið, er tað har, líta-leyst, frískt og gott beint til at taka, ár eftir ár.

Fyrsta og mest tyðandi fortreytin er soleiðis til staðar. Okkum er tiluttat eitt lívsgrundarlag, sum varliga mett, longu á einum millumstøði, hevur eitt marknaðarvið, onkustaðni millum 2 til 3 milliárdir krónur um árið sum sagt áðrenn tilvirkin tað vil siga sum fiskur fiskur, serliga hagreiðdur sum grundarlag fyrri LTV vøru. (Jes: Lætt tilvirkað vøru).